

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9490 af 30/08/2010 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2010-6-0999

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2010-6-0999

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2010-6-0999

Resumé

Københavns Retshjælp klagede over udsendelsen Aftenshowet på DR1.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I indslaget omtales to eksempler på gratis juridisk bistand, Retshjælpen og Advokatvagten. Efter de foreliggende oplysninger lægges det til grund, at Københavns Retshjælp som landets øvrige retshjælp yder bistand til klienter – der opfylder visse betingelser –, og at denne bistand svarer til advokatkontorers rådgivning, herunder udfærdigelse af ansøgninger mv. Advokatvagten tilbyder alene mundtlig ”behovsaflarende” rådgivning og er henvendt til alle uanset indtægtsforhold.

Det følger af medieansvarslovens § 36, stk. 1, at anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er blevet bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

Pressenævnet finder, at Danmarks Radio ved ikke at adskille omtalen af henholdsvis Københavns Retshjælp og eksemplet med Hillerød Advokatvagt giver indtryk af, at der er tale om samme form for bistand, således at Københavns Retshjælp alene yder ”behovsaflaring”, og at det er nødvendigt at antage en advokat for en ”tilbundsgående rådgivning”. Dette er ikke korrekt, idet Københavns Retshjælp netop yder den rådgivning, der måtte være nødvendig med henblik på at løse klientens problem. Da den fejlagtige fremstilling kan være egnet til at påføre Københavns Retshjælp skade af betydning, er klager som udgangspunkt berettiget til at få bragt et genmæle i DR1.

Henset til, at Danmarks Radio den 24. februar og 17. marts 2010 henviste til artiklen ”Gratis advokater”, hvoraf forskellen fremgår, og det påklagede forholds karakter i øvrigt, finder nævnet imidlertid ikke grundlag for at pålægge offentliggørelse efter medieansvarslovens § 39, jf. § 49.

Københavns Retshjælp har ved bestyrelsesformand, professor dr. jur. [Person A], klaget til Pressenævnet over et indslag på DR1 den 17. februar 2010, idet Danmarks Radio har afvist at bringe et genmæle.

1 Sagsfremstilling

Danmarks Radio bragte den 17. februar 2010 i programmet ”Aftenshowet” et indslag, hvoraf følgende fremgik:

”Studievært: Nå, [Person B]. I det panel her, så vil jeg tillade mig at sige, at du er en dyr dame.

[Person B], advokat: Det er jeg rigtig glad for, du sagde.

Studievært: Du er jo advokat, og I er altså kendt for at have en noget pebret timeløn. Hvorfor er I så dyre?

[Person B]: Jeg synes ikke, vi er dyre. Jeg er enig med dig i, at man kan komme af med rigtig mange penge, når man går til advokat. Men dyrt er vel noget, hvor du ikke får tilsvarende det som den rådgivning, som man skal give. Jeg mener, at du får jo også en rådgivning, der svarer den pris, du betaler.

Studievært: Hvad vil det cirka koste at hyre en som dig eller en kollega?

[Person B]: Det varierer både for landsdel, tror jeg, og hvilket kontor du kommer på. Og også individuelt blandt advokaterne. Men du kan hurtigt komme til at betale en del tusinde kroner per time.

Studievært: Hvad er det så, man får, når man lægger så forholdsvis mange penge?

[Person B]: Jamen, det spørgsmål kan du jo i virkeligheden ikke stille, Louise [studieværten], fordi det er jo ikke et spørgsmål om, hvad man får. Det du får, når du går til en advokat, det er en grundig og kvalificeret rådgivning. Du afregner jo ikke nødvendigvis kun efter den tid, der bliver brugt. Man afregner efter nogle andre parametre, som faktisk er lovfæstet. Altså, man skal gå ind og se på sagens værdi, og det ansvar der er forbundet med en sag. Og det er jo ofte og tit meget ansvarspådragende for advokater at give forkert rådgivning.

Studievært: Så I har også nogle dyre forsikringer?

[Person B]: Vi har nogle rigtigt dyre advokatansvarsforsikringer, som det jo også er lovpligtigt, at vi tegner, når man har.

Studievært: Så der er altså en grund til, at I koster de knaster, I gør?

[Person B]: Det mener jeg.

Studievært: Nu skal du prøve at se, for vi har faktisk fundet et sted, hvor man få en gratis advokat.

Speak: I København er der som i de fleste større byer i landet et sted, hvor man kan søge gratis retshjælp.

...

Speak: Hos Københavns Retshjælp modtager knap 40 klienter rådgivning pr. aften.

[Der vises optagelser fra Københavns Retshjælps lokaler. Der vises klip fra en medarbejders telefoniske rådgivning og fra en rådgivningssamtale mellem medarbejdere og klienter.]

Speak: Over 120 juridiske medarbejdere rådgiver gratis og ulønnet. Rådgivning kan også foregå telefonisk.

[En unavngiven medarbejder udtaler sig til kameraet om arbejdsformen.]

Studievært: Ja, der findes altså gratis retshjælp flere steder i landet, og du yder også selv gratis retshjælp en gang imellem. Vil du anbefale, at man bruger denne her hjælp?

[Person B]: Ja, det synes jeg da bestemt. Det er jo et udmærket tiltag, der er i mange af landets byer. I Hillerød der er det samtlige Hillerøds advokater, der hver tirsdag aften bruger deres fritid og skiftes til at yde gratis retshjælp. Og jeg tror dér, hvor retshjælpen kommer ind, og er en god ting. Det er, hvis man har svært ved at definere, hvad er det for et problem, vi har. Du har en, som ligesom har en juridisk tilgang til det, som ligesom kan skære det ud. Du kan sige: Den der historie, den kan du godt droppe. Eller: Ved du hvad, det tror jeg, at det kræver lidt mere rådgivning og lidt mere dybde. Der har du reelt et juridisk problem, du skal gå til en advokat. Eller man skal gå til en.

Studievært: Så det er en form for behovsafklaring at få noget gratis retshjælp?

[Person B]: Og andre gange kan du jo løse det på stedet. Altså sige: Du bør lave et dokument, der lyder sådan og sådan.

Studievært: I hvilke tilfælde synes du, man bør hyre en advokat frem for at benytte sig af gratis retshjælp?

[Person B]: Jeg synes, man skal hyre en advokat i de tilfælde, hvor man har nogle væsentlige økonomiske eller familiære interesser i at lave noget mere. Hvor der skal laves noget mere tilbundsående eller noget, som relaterer sig over en længere tid. Og så skal man jo heller ikke tage fejl af - med alt godt for retshjælpen - at der selvfølgelig er forskel på den ydelse, du får. Hvis du går til en advokat, så går du måske til en, der har et speciale i lige netop det problem, du har. Mens at retshjælpen der sidder man jo, og på stående fod skal du kunne svare på alt mellem himmel og jord. Og der er jo ikke nogen af os, der er

orakler på den måde, men du har nogenlunde en fornemmelse af, hvad skal der ligesom skal til for, at folk kan komme videre.

Studievært: Så den helt tilbundsgående rådgivning der skal man altså nok begynde at hyre en advokat, hvis man får brug for det?

[Person B]: Det skal man, men man skal heller ikke løbe til en advokat med småting. Man skal ikke smide gode penge efter dårlige. Det er altid et godt advokatråd at give, og folk har lidt en tendens til at sige: For mig er det en principalsag, og jeg har ret. Og det kan godt være, de har det, men det bliver bare et dyrt princip i den sidste ende. Så engang imellem så må man altså godt bide i det sure æble og sige: Videre.

Mette Reissmann: Man skal også huske på, at der er jo også ganske udmærkede udenretlige klagenævn. Altså forbrugersager eksempelvis.

[Person B]: Som er indrettet til det samme.

Mette Reissmann: Præcis. Som billigere trods alt, ikke? Men du har fuldstændig ret i, at medmindre der er penge nok i systemet. Altså, at genstanden, der klages over eller ydelsen, at den faktisk er langt mindre end bare de 10.000. For der er altid en risiko for, at man taber sagen, hvis den skulle gå til domstolen.

[Person B]: Nu er det ikke altid klager, kan man sige. Der kan jo findes alskens. Det kan jo være store komplicerede kontrakter, og det kan være erhvervsrelaterede ting eller familiære ting. Og det kan du jo nok ikke få hjælp til hos en gratis retshjælp.

Studievært: I er gode er I. For I er jo allerede i gang med en større rådgivning her, og det har vi slet ikke tid til. Det skal gå lidt tjept her, men ikke desto mindre, så har vi altså lagt links ud på vores hjemmeside dr.dk/aftenshowet til de forskellige steder, hvor du kan få gratis retshjælp."

Af Aftenshowets hjemmeside (<http://www.dr.dk/DR1/Aftenshowet/Loest/2010/02/24160939.htm>) fremgik følgende artikel under overskriften "*Gratis advokater*":

"Står du med et problem, som du gerne vil have en advokat til at hjælpe dig af med, så kan du selvfølgelig altid skrive til Aftenshowets helt egen advokat [Person B]. Men har du brug for mere hjælp, end vi kan klare, så kan du helt gratis kontakte Retshjælpen i flere store byer eller Advokatvagten i over 100 danske byer.

Retshjælpen er kontorer, hvor advokater frivilligt arbejder nogle timer om ugen. De kan oftest hjælpe med helt konkrete problemer. I nogle tilfælde kan de endda udfylde papirer for dig og sende dem ind til forskellige myndigheder.

Måske har du kun brug for at få svar på, om du overhovedet har en "sag" eller ej. Her kan Advokatvagten hjælpe. Det er lige som retshjælpen advokater, som stiller sig til rådighed helt gratis. Men oftest er advokatvagten kun åben et par timer om ugen på fx et bibliotek eller i et kulturhus. Du kan ikke regne med, at de samme advokater er til stede, hvis du kommer flere gange. Til gengæld kan advokatvagten hurtigt afklare, om du skal gå videre og hyre en advokat eller ej.

Følg linkene til højre for at læse yderligere. [Links til henholdsvis Retshjælpen <http://www.retshjaelpsguiden.dk/Steder.html> og til Advokathjælpen <http://www.advokatsamfundet.dk/Default.aspx?ID=11780>.]

Danmarks Radio henviste onsdag den 24. februar 2010 til artiklen på dr.dk:

"*Studievært:* Sidste uge fortalte vi om muligheden for gratis retshjælp, og det har affødt en rigtig masse spørgsmål fra jer seere, og som vi faktisk har valgt at besvare i en artikel inde på vores hjemmeside, altså dr.dk/aftenshowet, sådan så hvis man har lyst, så kan man gå derind og læse mere om gratis advokater."

Danmarks Radio henviste igen den 17. marts 2010 til hjemmesiden:

”Studievært: Jeg skal lige sige, at vi tidligere har bragt et indslag om Københavns Retshjælp, og i den forbindelse er vi blevet bedt om at fortælle lidt mere om, hvad Københavns Retshjælp egentlig laver. Det gør vi nu på vores hjemmeside, så gå ind på dr.dk/aftenshowet, hvor der er en artikel om retshjælpen.”

Danmarks Radio afviste den 14. april 2010 at fremsætte yderligere berigtigelser.

2 Parternes synspunkter

2.1 Københavns Retshjælps synspunkter

[Person A] har anført, at indslaget giver et fejlagtigt indtryk af, at Københavns Retshjælp yder den samme hjælp som advokaternes retshjælp, Advokatvagten, hvor der ved sidstnævnte alene er tale om en behovsafklaring. Aftenshowets faste advokat [Person B] opfattede åbenbart Retshjælpen som en konkurrent og var ikke bekendt med dens arbejde, hvorfor der fremkom en række urigtige oplysninger, som Retshjælpen er berettiget til at få bragt et genmæle overfor, jf. medieansvarslovens kapitel 6.

Advokaten kommenterede indslaget om Københavns Retshjælp og udtalte i den forbindelse, at retshjælpen kan afklare, om der overhovedet er et juridisk problem, og hvorvidt man bør gå til en advokat. Hos Retshjælpen gives der imidlertid en kvalificeret rådgivende samtale, og sagen følges ”helt til dørs”.

De forkerte oplysninger er skadelige for klagers arbejde og kan betyde, at potentielle klienter, der ikke kan søge hjælp noget andet sted, undlader at opsøge Retshjælpen. Dertil kommer, at det har en demotiverende virkning på klagers medarbejdere, der stiller deres arbejdskraft gratis til rådighed.

Af medieansvarslovens § 39 fremgår det, at ”Genmælet... skal bringes på en så fremtrædende måde, som det efter omstændighederne kan forlanges”. Genmælet skal således bringes i det medie (DR1), hvor de faktisk forkerte oplysninger er bragt. Artiklen på dr.dk ændrer således ikke herpå, ligesom artiklen er umulig at finde via Aftenshowets hjemmeside. Dertil kommer, at oplysningerne i artiklen ”Gratis advokater” er - om ikke direkte forkerte så - særdeles mangelfulde. Således mangler to væsentlige oplysninger:

1. At Retshjælpen kun yder støtte til personer, hvis indkomst ligger under ”fri proces”-grænsen (af lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. oktober 2009 om rettens pleje fremgår det, at en part i en retssag kan meddeles fri proces, dvs. fritages for at betale de offentlige afgifter og visse andre udgifter, som en retssag medfører, ofte på grund af manglende økonomiske midler), og
2. At Retshjælpen yder fuld advokatstøtte, herunder søgning om fri proces og advokathjælp under en eventuel retssag.

2.2 Danmarks Radios synspunkter

Danmarks Radio har anført, at de tilkendegivelser, advokaten fremkommer med, er dels tilkendegivelser om advokaters retshjælp, dels generelt om retshjælp, og ikke specifikt om Københavns Retshjælp. Det er meningstilkendegivelser, som ikke har faktisk karakter.

Da interviewet dog efter Danmarks Radios opfattelse kan have bragt tvivl om forskellen på advokaters retshjælp og Københavns Retshjælp, valgte Danmarks Radio i de to næste onsdagsudgaver (der beskæftiger sig med jura) af Aftenshowet at henvise til hjemmesiden, hvor Retshjælpens arbejde yderligere præciseres. De oplysninger, der fremgår af denne hjemmeside, er ikke faktisk forkerte, sådan som klager anfører. Om Danmarks Radio ønsker at uddybe Retshjælpens arbejde yderligere, henhører under mediets redigeringsret.

Danmarks Radio har afvist, at der er bragt urigtige meddelelser af betydning.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Axel Kierkegaard, Hans Peter Blicher, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

I indslaget omtales to eksempler på gratis juridisk bistand, Retshjælpen og Advokatvagten. Efter de foreliggende oplysninger lægges det til grund, at Københavns Retshjælp som landets øvrige retshjælp yder bistand til klienter – der opfylder visse betingelser –, og at denne bistand svarer til advokatkontorers rådgivning, herunder udfærdigelse af ansøgninger mv. Advokatvagten tilbyder alene mundtlig ”behovsafklarende” rådgivning og er henvendt til alle uanset indtægtsforhold.

Det følger af medieansvarslovens § 36, stk. 1, at anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er blevet bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

Pressenævnet finder, at Danmarks Radio ved ikke at adskille omtalen af henholdsvis Københavns Retshjælp og eksemplet med Hillerød Advokatvagt giver indtryk af, at der er tale om samme form for bistand, således at Københavns Retshjælp alene yder ”behovsafklaring”, og at det er nødvendigt at antage en advokat for en ”tilbundsgående rådgivning”. Dette er ikke korrekt, idet Københavns Retshjælp netop yder den rådgivning, der måtte være nødvendig med henblik på at løse klientens problem. Da den fejlagtige fremstilling kan være egnet til at påføre Københavns Retshjælp skade af betydning, er klager som udgangspunkt berettiget til at få bragt et genmæle i DR1.

Henset til, at Danmarks Radio den 24. februar og 17. marts 2010 henviste til artiklen ”Gratis advokater”, hvoraf forskellen fremgår, og det påklagede forholds karakter i øvrigt, finder nævnet imidlertid ikke grundlag for at pålægge offentliggørelse efter medieansvarslovens § 39, jf. § 49.

Afgjort den 30. august 2010